

стороні можливе сприяння у виконанні нею своїх обов'язків. Він поширюється на всі зобов'язання без виключення. У більшості випадків боржник і кредитор самостійно здійснюють дії, які передбачені зобов'язанням, та втілюють в собі його виконання. Разом із тим іноді допускається накладення виконання на третю особу. Відповідальність за дії третіх осіб несе сторона, яка передоручила їм виконання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мережко А.Л. *Lex mercatoria. Теория и принципы транснационального торгового права.* К.: Таксон, 1999. С.18.

*Берназ-Лукавецька Олена Михайлівна,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОНОВЛЕННЯ ПЕРЕЛІКУ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ В УМОВАХ РЕКОДИФІКАЦІЇ

Об'єкти цивільних прав займають одне з центральних місць у цивільному праві України. Стаття 177 Цивільного Кодексу України містить наступні види об'єктів цивільних прав, серед них:

- речі, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно,
- майнові права,
- результати робіт, послуги,
- результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація,
- інші матеріальні і нематеріальні блага [1].

На сьогоднішній день, у зв'язку зі стрімким розвитком інформаційних технологій та межі Інтернет з'являються нові види об'єктів цивільних правовідносин, що представляють собою віртуальну природу. Дані об'єкти потребують нового правового регулювання та окремого розгляду.

Так, вдалим є законопроект №3637 від 11.06.2020 року, в якому пропонуються зміни до статті 190 Цивільного Кодексу України, додаючи до переліку, що входить до майна також віртуальні активи.

За даним законопроектом під віртуальним активом розуміється особливий вид майна, що є цінністю в електронній формі, якій може знаходитись у цивільному обігу та існує в системі обігу віртуальних активів. Саме тому, на нашу думку, віртуальні активи можна віднести до об'єктів цивільних прав та додати їх до статті 177 ЦК України як новий об'єкт цивільних прав [2].

Також можна виділити ще один новий об'єкт, що має віртуальну природу, а саме пов'язаний з ігровими об'єктами масових багатокористувацьких рольових онлайн-ігор та носить назву MMORPG (Massively multiplayer online roleplaying).

На даний час законодавче регулювання щодо даних об'єктів в Україні, як і в більшості зарубіжних країн відсутня. У світовій юридичній доктрині поширені різні підходи до регулювання ігрових об'єктів, один з яких пропонує поширювати на такі об'єкти режим речей і права власності, застосувавши аналогію права.

Так, підхід до ігрових або віртуальним об'єктам як майну, власності набув широкого поширення в американській правовій доктрині. Обґрунтовуючи необхідність розглядати віртуальні об'єкти в зазначеній правовій площині, дослідники виходять з положень утилітарної теорії Дж. Бентама, трудової теорії англійського філософа Дж. Локка і «з позиції особистих» німецького філософа В. Гегеля.

Перша теорія заснована на тому, що право повинне надавати захист тих об'єктів, які підвищують соціальне забезпечення (благо) суспільства. Для більшості економістів створення і використання віртуальних активів не грає великої ролі, однак практика показує, що люди готові вкладати час і гроші в них. В якійсь мірі віртуальна власність може бути аналогічна патентів, більшість з яких, як правило, марно для суспільства. Проте, дана теорія надає права власності на віртуальну власність не в абсолютному значенні: на права віртуальної власності повинні бути встановлені обмеження по часу, предмету та обсягу прав.

«Особистісна теорія» виходить з того, що права власності пов'язані з такими правами людини, як право на свободу, самоствердження і приватне життя; вона не проводить відмінностей між реальними об'єктами і їх віртуальними аналогами. Тією ж мірою, в якій теорія виправдовує приватну власність на землю, вона виправдовує власність на віртуальну землю [3].

Слідуючим проблемним питанням є те, що на сьогоднішній день не має також чітко сформульованого переліку віртуального майна, саме тому чіткий перелік об'єктів, що підпадають під його визначення не сформовано. Як приклад, можна віднести до віртуального майна домені імена, ігрове майно, криптовалюту, тощо.

Підсумовуючи, хотілось б зазначити, що доцільно доповнити розуміння «речі» як об'єкта не тільки матеріального, а і віртуального світу та віднести віртуальні активи до майна як віртуальної речі, сукупності таких речей, а також прав та обов'язків які з них виникають. Доповнення до ст 177 ЦК дозволяє

наряду із грошима та цінними паперами виділити віртуальні активи як особливий вид речей, майна.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#n1145>
2. Проект Закону про віртуальні активи. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69110
3. Смирнова Т. С. Игровые объекты MMORPG как вещи и объекты гражданских прав. Государство и право: теория и практика : материалы VI Междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, апрель 2020 г.). Санкт-Петербург : Свое издательство, 2020. С. 8-16.

Гончаренко Влада Олександрівна,

*кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДИСКРЕЦІЯ ТА ШЛЮБНИЙ ДОГОВІР

Шлюбний договір викликає значний інтерес та чимало запитань як у юристів, так і осіб, які бажають укласти такий договір. Слід зазначити, що у законодавстві переважної більшості країн світу давно визнали доцільність існування інституту шлюбного договору. У різних країнах цей інститут має свої особливості, проте мета його існування єдина – надати подружжю достатньо широкі можливості для самостійного визначення своїх майнових відносин у шлюбі, щоб вони мали змогу, при необхідності, змінити режим майна, встановлений законом, який автоматично починає діяти з моменту укладання шлюбу. Не може бути винятком у вирішенні цієї проблеми і правова система України.

Законодавче визнання можливості укладення шлюбних договорів, які визначають правовий режим майна подружжя, свідчить про зростання приватноправових засад у сфері сімейних відносин, які завжди характеризувалися перевагою немайнових елементів над майновими і принципом мінімального втручання держави у сімейні відносини, а також добровільним та рівноправним характером шлюбно-сімейних зв'язків.

Аналізуючи зміст статей глави 10 Сімейного кодексу України шлюбним договором можна визнати домовленість осіб, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, чи домовленість подружжя, що визначає майнові права й обов'язки подружжя, а також їх майнові права та обов'язки як батьків у шлюбі і (чи) у випадку його розірвання.